

Preek 25 augustus
HWS Ontmoetingskerk
1 Korintiërs 1:18-31

Gemeente van Jezus Christus,
Zijn gelovigen minder intelligent dan niet-gelovigen? Veel niet-gelovigen geloven inderdaad dat religieuze mensen dommer zijn dan seculiere mensen. Veel gelovigen grijpen dat dan juist weer aan om te zeggen dat atheïsten en anderen in vooroordelen geloven en minder liefdevol zijn... Heeft u door wat er dan gebeurt? De ene groep zet zich af tegen de andere groep en gelooft: 'wij zijn beter'. Dat is een heel menselijk gebeuren. Ieder mens is continu aan het vergelijken. Tussen zijn of haar groep of subcultuur en andere groepen/subculturen. En de conclusie is dan vaak: 'wij zijn beter'. En ieder van ons persoonlijk doet dat ook. Hoe verhoud ik mijzelf tot anderen? En dan wijzen we altijd naar anderen en denken we tevreden bij onszelf: 'ik ben beter dan die en die, want...' Ik heb een goede baan, mijn werk is tenminste echt belangrijk, ik zie er goed uit, ik besteed mijn geld en tijd gelukkig niet aan mijn uiterlijk, ik heb een mooiere auto, of juist ik heb niet teveel geld uitgegeven aan iets als een auto... We vergelijken allemaal en we geloven allemaal dat we beter zijn dan veel andere mensen.

Dat is de ene denkwijze waar ons brein zich in bevindt. De andere denkwijze is ook continu bezig. We vergelijken onszelf met onze eigen maatstaven. En dan schieten we juist steeds weer tekort. Het is het stemmetje in ons dat zegt: 'jij deugt niet, jij doet het niet goed genoeg, het moet beter, maar jou, jou alleen lukt dat niet...' We zijn bang om door de mand te vallen, dat anderen ontdekken hoe wij werkelijk zijn. Niet goed genoeg, of gewoon slecht...

Onszelf beter vinden dan anderen is de denkwijze, de andere denkwijze is dat we onszelf minder vinden, minderwaardig, niet goed genoeg... Beide denkwijzen staan continu aan in onszelf en de een is er drukker mee bezig dan de ander, maar we hebben er, denk ik, allemaal mee te maken. Jezus haalt beide denkwijzen compleet onderuit, en opent een nieuwe denkwijze. Een die ons veel vrijheid en rust geeft.

We lazten vanochtend opnieuw uit de eerste brief aan de gemeente in Korinthe. In de tijd van Paulus was Korinthe één van de belangrijkste wereldsteden. Het was de grootste stad, groter dan Athene, in de Griekse provincie van het Romeinse rijk. En dat kwam met name door de centrale ligging. Wilde je via de weg naar het zuiden van Griekenland, of omgekeerd naar het noorden, dan kwam je door Korinthe. Wilde je een lading vracht naar het oosten of het westen van de Middellandse zee varen, dan moest je meestal of behoorlijk omvaren of je ging via Korinthe. Een centrale plek waar dus veel reizigers en handelaren langs kwamen en even verbleven.

Je kunt je voorstellen dat veel mensen, die dus ver van huis waren, het er eens goed van namen in Korinthe. In die tijd bestond er een werkwoord over Korinthe wat iets betekende als 'zonder moraliteit leven'. Tegenwoordig zeggen sommigen: 'what happens in Vegas stays in Vegas', 'wat in Las Vegas gebeurt blijft in Las Vegas'. Vroeger zou het zijn geweest: 'what happens in Corinth stays in Corinth'.

We krijgen een beeld van een bruisende wereldstad waar altijd wel iets gebeurt. En in zo'n cultuur heb je al snel een onderscheid van mensen die er toe doen, en mensen die er niet toe doen. De ene groep heeft het geld, de macht. Ze zijn interessant, en ze doen er toe. En de rest... Ja, ze zijn er... Maar in de ogen van de meesten tellen ze niet echt mee...

Tegenwoordig is dat in de beleving van veel mensen niet echt anders. Je hebt de nobody's die we meestal niet zien staan. En je hebt de mensen om wie het meestal draait, die de aandacht

op zich gevestigd hebben. Als je kinderen vraagt wat ze later willen worden is een veel gehoord antwoord: 'beroemd'. Al van jongs af aan voelen we het verschil aan tussen leven in de marge en leven in de schijnwerpers. We willen niet altijd allemaal alle aandacht, maar we willen wel allemaal in de ogen van anderen en van onszelf er toe doen, belangrijk zijn... En zo zijn we dus ook continu aan het vergelijken, 'ik ben beter dan die en die...' En tegelijkertijd: 'ik doe het niet goed genoeg'. Het is een voortdurend hinken op twee verschillende gedachten en als we niet opletten kan het ons meesleuren in de veeleisende rivier van onze tijd. Je moet je social media bijhouden, je moet leuk zijn, gezellig zijn, je moet de mooiste vakanties hebben en zoveel mogelijk verdienen... Je moet, je moet, je moet... Want anders kun je jezelf niet voorhouden dat jij meer bent dan die anderen, dat je er echt toe doet... En tegelijkertijd ook de angst dat je door de mand valt, dat anderen zien dat je helemaal niet leeft zoals je ze wilt laten denken...

In Korinthe, en overal in het Romeinse rijk, speelde dit ook. En ook rondom christenen. Op de gelovigen werd vaak neergekeken. Ze werden gezien als vreemd volk, en daardoor ook als mensen die minder waren. Dat werd versterkt door de boodschap van het christelijk geloof. Want die boodschap was toen, en is nu nog steeds, wereldvreemd...

Het gaat om de boodschap van de gekruisigde Messias. In die tijd werden alleen de meest verschrikkelijke misdadigers gekruisigd. Het was de ergst mogelijke straf om die marteldood te moeten sterven. Als je hoorde over iemand die gekruisigd was, dan wist je één ding zeker: 'het was een verschrikkelijk mens', maar christenen zien in zo iemand hun leider, hun Messias...

De Joden keken uit naar een Messias die met grootse wonderen het volk Israël zou leiden en zou bevrijden, maar christenen geloven in Jezus die door het volk van God is gedood. Gehangen aan een kruishout tussen hemel en aarde, volgens de Joodse wet is zo iemand vervloekt. Dat zo'n vervloekt persoon de Messias is... Dat is aanstootgevend, onvoorstelbaar voor Joden.

De Grieken zochten wijsheid. De grootste filosofen en vele anderen hielden zich bezig met wijsheid en zo leerden ze veel over hoe de wereld in elkaar steekt. Grote verheven gedachten, maar christenen geloven in een gekruisigde... Niet de allerbeste bereikt het goddelijke, maar een veroordeelde misdadiger afkomstig uit een nietszeggend deel van het Romeinse rijk... Dit geloof is simpelweg dwaas, onvoorstelbaar voor de volken...

En nu nog steeds... Onze tijdgenoten, wij, geloven in de mens. De mens die het zelf moet doen, zelf moet bereiken... En dan de christenen die geloven dat de mens de redder van hemel en aarde gedood heeft en dat wij daardoor vergeving krijgen. Genade waar wij allen compleet van afhankelijk zijn. Dwaasheid in de ogen van onze tijdgenoten, onvoorstelbaar...

Absolute dwaasheid in de ogen van de mens, maar bedacht door God. We lazten: 'het dwaze van God is wijzer dan mensen, en het zwakke van God is sterker dan mensen.' En dit levert een probleem op voor de mensheid. Want dat wat bij ons het allerhoogste is: Voor de Joden het geloof in een overwinnende Messias, voor de Grieken de wijsheid, voor onze tijdgenoten het geloof in ons eigen ik... Het blijkt niet meer dan dwaasheid te zijn in het licht van het evangelie. Het hoogste van de mens blijkt niet veel voor te stellen in vergelijking met de wijsheid van God.

In Jesaja stond het al 'Mijn plannen zijn niet jullie plannen, en jullie wegen zijn niet mijn wegen – spreekt de HEER. Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan mijn wegen jullie wegen te boven, en mijn plannen jullie plannen.' Het

evangelie van Jezus Christus is in de ogen van de wereld dwaasheid, maar het is hemelse wijsheid. Het meest kostbare dat wij kunnen ontvangen. In ons gedeelte lezen wij: 'Ik zal de wijsheid van de wijzen vernietigen, het verstand van de verstandigen zal ik tenietdoen.' Het is een citaat uit het Oude Testament, ook uit Jesaja. In die tijd had het volk het moeilijk, het werd bedreigd door het machtige Assyrische rijk. En wat deed Israël, heel logisch, heel wijs, vanuit de wereld gedacht: ze zochten hulp bij het machtige Egyptische rijk. Maar die wijsheid bleek dwaasheid. Het volk moest vertrouwen op God. Zo ook de mensen in Korinthe, zo ook wij. In de ogen van de wereld dwaas, maar het blijkt de hoogste wijsheid te zijn...

Dat zien we alleen al in het bestaan van de kerk, ontstaan in het meest krankzinnige marketingplan ooit. Een jood geboren in de achterlijke provincie Galilea, die vooral omging met de nobody's en de slechte mensen van zijn tijd, die de doodstraf krijgt en waarvan de volgelingen claimen dat Hij weer leeft, maar in de hemel is... Wie gelooft dat nu? Hoe kan zoiets dwaas ooit succes hebben?... Kijk maar naar de hedendaagse kerk, miljarden mensen geloven in Jezus... Dwaas in de ogen van de wereld, maar het blijkt wijsheid.

De wijsheid van God... Onvoorstelbaar voor mensen, dwaasheid in onze ogen, maar het is de waarheid... Dé waarheid... Niemand heeft het ooit zelf bedacht. De meeste wijze filosoof niet, de meest geleerde wetenschapper niet, jij niet, ik niet. De allerbeste mensen ooit bestaan konden het niet bedenken... Maar het wordt aan ons gegeven....

Dat is één van de kernpunten van het geloof. Wij mensen hebben niets maar dan ook niets gedaan om het geloof te verdienen. Het is pure liefde van God voor ons: 'Want God had de wereld zo lief dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.' God gaf Zijn zoon aan ons. In onze ogen dwaasheid, maar liefde van God. Hij is het die het geloof aan ons geeft, aan ons openbaart.

We lezen vanochtend: 'Denk eens aan het moment van uw roeping, broeders en zusters. Onder u waren er niet veel die naar menselijke maatstaven wijs waren, niet veel die machtig waren, niet veel die van voorname afkomst waren.' Paulus heeft het hier, net als in ons Bijbelgedeelte van vorige week, erover dat wij geroepen zijn tot het geloof. Geroepen, het is een geschenk aan ons gegeven. Niet omdat wij zo slim zijn, niet omdat wij zo belangrijk zijn, niet omdat wij het verdienen... Maar uit pure genade... Pure liefde van God...

En daardoor verandert ons leven. Alles komt door het geloof in een ander licht te staan. En dat wat ooit heel belangrijk leek kan nu dwaasheid blijken te zijn... En andersom... Door het geloof worden wij kinderen van God. Erfgenamen van het Koninkrijk. De eeuwige toekomst ligt open en in alles wat wij doen weten wij dat God, de Allerhoogste, met ons is. Dat is de grootste rijkdom van ons leven. Daar kan geen geldbedrag, machtspositie, of sociale status tegen op. Wij zijn een erfgenaam van het eeuwige Koninkrijk van God. Een rijkere of betere positie bestaat niet. Wij zijn rijker dan de rijkste, machtiger dan de machtigste... Het wordt ons gegeven en in het geloof kunnen wij het ook nooit verliezen...

En zo verplettert Christus die denkwijze in ons dat we niet goed zijn, dat we niet goed genoeg zijn. Wij hoeven geen angst te hebben om door de mand te vallen. Want in het geloof zijn wij meer dan wij ooit zelf hadden kunnen bereiken. Nooit meer hoeven we onzeker te zijn, want als wij ergens in tekort schieten... Jezus Christus compenseert al onze tekortkomingen... Wij zijn kinderen van de Allerhoogste, dankzij Christus, niets kan ons ooit meer of minder maken dan dat gegeven...

En tegelijkertijd geeft ons dat geen enkele reden om onszelf meer te vinden dan een ander... Ik weet niet hoe het bij u is, maar ik kreeg vroeger en soms nog steeds de impliciete boodschap mee dat christenen beter zijn dan niet-christenen... Heel soms wordt dat zelfs heel open en expliciet gezegd. Maar waar wordt dat dan op gebaseerd? Niet op het geloven zelf... Dat kan niet... Het is immers een geschenk dat wij ontvangen hebben. Wij hebben het aangenomen, maar dat maakt ons niet beter of meer dan een ander... Geloven in zichzelf maakt ons niet meer of beter dan een ander... Is het dan omdat wij als gelovigen geroepen zijn om op een andere, liefdevollere manier in het leven te staan... Nou daar faalt de kerk doorgaans in... En dat terwijl wij beter weten hoe het zou moeten, hoe het goed is... Maar daar leven wij niet tegen op... Het is niet voor niets dat kerkgangsters soms het etiket van schijnheilig opgeplakt krijgen, dat roepen wij zelf over ons af wanneer wij onszelf als beter benoemen dan een ander...

Ook de mensen in Korinthe waren niet beter dan een ander. Zij krijgen het geloof, net als wij. Dat maakt hen en ons tot kinderen van God... Maar het maakt ons niet meer of beter dan een ander. Wij hoeven niet onzeker te zijn over onszelf, want wij geloven... Maar dat geloof, het meest kostbare wat wij hebben, geeft niet dat wij ons op onszelf kunnen beroemen... Het enige waar wij ons op kunnen beroemen is zoals we al lezen: 'Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich op de Heer beroemen.'

Het is een deel van een citaat uit Jeremia 9. In zijn geheel staat daar: 'Dit zegt de HEER:

De wijze moet zich niet beroemen op zijn wijsheid, de sterke niet op zijn kracht, de rijke niet op zijn rijkdom. Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich erop beroemen dat hij Mij kent en inziet dat Ik, de HEER, dit land liefde schenk, rechtvaardigheid en recht, want daar schep Ik behagen in – spreekt de HEER.'

God is de Allerhoogste. Zijn wegen zijn eindeloos hoger dan die van ons. Wat in onze ogen dwaasheid is, is bij God wijsheid, dé waarheid... De gekruisigde Jezus Christus bewijst Gods liefde aan ons. Het geloof wordt ons gegeven, geopenbaard uit pure liefde...

Dat maakt ons zelfverzekerd: wij zijn een erfgenaam van God. En het maakt ons tegelijkertijd bescheiden: wij hebben het niet verdiend.

Nog een laatste punt: deze Bijbeltekst maakt ons niet alleen bescheiden richting de medemens, maar ook richting God zelf. God heeft ons de Bijbel gegeven. Geschreven door mensen, maar Gods openbaring aan ons... Gods woord... De Bijbel is soms lastig te begrijpen, moeilijk te geloven... En dus komen wij in de verleiding om dingen weg te laten, weg te strepen, te vergeten, niet te geloven... Dat speelde ook in Korinthe. Later in 1 Korintiërs lezen we bijvoorbeeld over gelovigen die niet meer in de opstanding geloven. Datzelfde speelt ook vandaag de dag en op nog zoveel punten. Deze tekst leert ons om ook daarin terughoudend te zijn... Want wat in onze ogen dwaasheid is, in de ogen van sommige Korintiërs de opstanding bijvoorbeeld, is Gods wijsheid. Als wij iets niet begrijpen, moeilijk vinden, dwaas lijkt te zijn... Het is Gods wijsheid en in ieder geval is het onderdeel van Gods Woord voor ons... Wij zijn mensen, Hij is God, laat niet los wat God ons heeft geopenbaard...

God geeft ons, kleine mensen, het geloof. Dat hebben wij niet verdiend, maar toch zijn wij Gods erfgenamen, dankzij Christus. Dat maakt ons zelfverzekerd: 'ik ben een erfgenaam van God', maar tegelijkertijd maakt ons dat bescheiden. Wij zijn niet meer dan een ander en wij zijn zeker niet meer dan God. 'Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich op de Heer beroemen.' Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410